

СЕКЦІЯ 1

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Кількість завдань – 12
Час виконання – 25 хвилин

Завдання 1 – 12 стосуються текстів. Відповідаючи на завдання, спирайтеся лише на інформацію з текстів, а не на відомості, які Ви, можливо, знаєте з інших джерел. Усі завдання мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких ОДИН правильний. На деякі завдання можна дати більш ніж одну відповідь. У цьому випадку оберіть найкращу, тобто той варіант, який найбільш точно й повно відповідає на питання. Правильний, на Вашу думку, варіант відповіді позначте в бланку А згідно з інструкцією.

Вчасно заповнюйте бланк відповідей!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А. Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте текст і виконайте завдання 1–6(цифри в дужках позначають номери абзаців)

СУСПІЛЬСТВО, БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ВСІХ

(1) В Україні впроваджується інститут пробації. Зовсім скоро особи, які вчинили нетяжкі злочини, зможуть полишити місця позбавлення волі й почати соціалізацію серед законослухняних громадян. Експерт проекту ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» Рендел Барроуз відповідав на запитання нашого кореспондента Катерини Бєляєвої.

(2) **К.Б.:** Ми досить довго зволикали із цим кроком і сьогодні стали чи не останньою європейською державою, де окрема категорія засуджених не потраплятиме за ґрати. Для України це вимога часу чи результат спонуки європейських партнерів?

(3) **Р.Б.:** Важать обидва чинники. Найважливіше те, що Україна потребує допомоги у створенні ефективної системи кримінальної юстиції. Система, яка карає за вчинення протиправного діяння, але разом із тим дає можливість реабілітації, є не лише більш прогресивною, а й бажаною для всіх соціальних верств суспільства.

(4) **К.Б.:** Не секрет, що від пробації очікують суттєвої економії коштів. Чи виправдані ці очікування?

(5) **Р.Б.:** Завжди дешевше контролювати особу в суспільстві, аніж відправити її до в'язниці. Засуджені відшкодовують лише незначну частину немалих державних витрат на їхнє утримання в пенітенціарних закладах. Що ж до клієнтів пробації, то їм теж не надається безкоштовне харчування й проживання. Навіть інтенсивні моделі пробації, наприклад, поєднання реабілітаційних та освітніх програм із частковим домашнім арештом, який супроводжується моніторингом, як правило, є дешевшим за найбільш спартанські умови утримання в місцях позбавлення волі. По всій Європі співвідношення вартості пробації й витрат на тюремне ув'язнення коливається між 1:10 і 1:25. Набагато більше можна зекономити, якщо постійно зменшувати обсяги використання в'язниць, уникати будівництва додаткових закладів або навіть закрити наявні.

(6) Крім того, винесення вироку, який дасть можливість людині залишитися в суспільстві, означатиме, що вона, влаштувавшись на роботу, зможе утримувати себе й сім'ю, а отже, робити прямий економічний внесок у розвиток суспільства.

(7) **К.Б.:** *Іншим плюсом пробації вважається те, що засуджена особа не потраплятиме до місць несвободи, а отже, не перейматиме «кримінальну науку», не втрачатиме соціальних навичок. Чи це виправдовує себе в інших країнах?*

(8) **Р.Б.:** «Тюрма – це дорогий спосіб зробити поганих людей іще гіршими». «Тюрми – це університети злочинності». Обидві цитати належать двом міністрам юстиції Великої Британії з різних політичних кіл і були виголошені з різних нагод. Утім обидві фрази прозвучали у відповідь на повідомлення про високий рівень учинення повторних правопорушень особами, які нещодавно звільнилися з місць позбавлення волі. Якби в'язниці надавали освіту, професійну підготовку й можливості для роботи, тримали б під контролем незаконний обіг наркотиків, а також забезпечували умови, за яких зразковою визнавалася б поведінка працівників із просоціальним ставленням до ув'язнених, а не поведження неформальних лідерів із кримінальними зв'язками, тоді ефект тюремного

«зараження» можна було б зменшити. Цього можна досягти за умови зменшення тюремного «населення».

(9) **К.Б.:** *А як же інші громадяни? Чи досить захищеними будуть вони, якщо певні категорії злочинців не знаходитимуться за ґратами?*

(10) **Р.Б.:** Найбільш затяті злочинці, звичайно, як і раніше, потраплятимуть до в'язниці. Гарантування громадської безпеки має бути центральним у будь-яких пробаційних заходах. Нова модель пробації в Україні буде використовувати інструменти оцінки й управління ризиками. Це дасть можливість якнайкраще виявляти й контролювати їх.

(11) **К.Б.:** *Чи встигнуть українські чиновники підготувати фаховий персонал для введення інституту пробації та чи готові правоохоронці до того, щоб не відправляти злочинців за ґрати?*

(12) **Р.Б.:** Працюють. Обсяги змін надзвичайно амбітні, і якщо зобов'язання уряду залишаться незмінними, Україна отримає службу пробації, здатну сприяти побудові більш безпечного суспільства. Суди продовжуватимуть зачиняти злочинців у в'язниці, та якщо в суддів буде довіра до служби пробації, вони робитимуть це рідше.

За матеріалами:

<http://yur-gazeta.com/interview/uspishno-reabilitovaniy-zlochinc--bilshe-nvchinyatime-zlochiv--r-barrouz.html>

1. За Р. Барроузом, створення ефективної системи кримінальної юстиції має сприяти

- А захисту прав і свобод людини й громадянина в Україні.
- Б зростанню показників ув'язнення затятих злочинців.
- В підвищенню в Україні суспільної безпеки загалом.
- Г збільшенню фінансової допомоги від Європейського Союзу.
- Д потраплянню засуджених до місць позбавлення волі.

2. На підставі матеріалу інтерв'ю логічно припустити, що суттєвої економії коштів від упровадження інституту пробації можна очікувати, якщо

- А суди не ув'язнюватимуть звільнених осіб за повторні правопорушення.
- Б клієнтам пробації не буде надаватися безкоштовне харчування й проживання.
- В буде зменшено кількість закладів, у яких роблять «поганих людей іще гіршими».
- Г вартість пробації буде наближена до вартості утримання засуджених за ґратами.
- Д вдасться відмовитися від інтенсивної моделі пробації й обійтися звичайною.

3. Ефект тюремного «зараження» (абзац 8) провокується всіма чинниками, ОКРІМ зазначеного в рядку

- А Відсутність професійної підготовки в'язнів у пенітенціарних закладах.
- Б Низька якість боротьби з незаконним обігом наркотиків у в'язницях.
- В Просоціальне ставлення працівників виправних закладів до засуджених.
- Г Визнання зразковим поведження неформальних лідерів із криміналітету.
- Д Занадто висока щільність «населення» в пенітенціарних закладах.

4. За Р. Барроузом, з упровадженням в Україні пробації зачиняти злочинців у в'язницях будуть рідше лише в разі, якщо

- А виникне потреба в зменшенні витрат на в'язниці.
- Б у судах пануватиме довіра до служби пробації.
- В утримання в місцях несвободи суттєво здорожчає.
- Г цьому інституту не будуть протидіяти в'язниці.
- Д життя громадян нарешті стане цілком безпечним.

5. Із відповідей Р. Барроуза на питання журналіста логічно впливають усі твердження, ОКРІМ

- А Систему кримінальної юстиції в Україні доцільно реформувати відповідно до європейських моделей.
- Б Пенітенціарні заклади в нинішньому їхньому вигляді є неефективними, а то й небезпечними.
- В Доцільність упровадження пробації мотивована як соціальними, так і економічними факторами.
- Г Система пробації поступово може позбавити державу необхідності утримувати пенітенціарні заклади.
- Д Реформа з упровадження пробації в Україні може зіткнутися з певними проблемами.

6. Наведені в тексті цитати є висловлюваннями двох міністрів юстиції Великої Британії з приводу

- А звільнення осіб, які відбували покарання в тюрмах.
- Б високого рівня рецидивів серед звільнених осіб.
- В подорожчання утримання засуджених у тюрмах.
- Г повного подолання ефекту тюремного «зараження».
- Д ширшого застосування покарань за правопорушення.

Прочитайте тексти А й Б та виконайте завдання 7–12(цифри в дужках позначають номери абзаців).

Текст А

(1) Незважаючи на те, що з кожним днем кількість людей, які відмовляються від звичайних паперових книг на користь легких функціональних електронних пристроїв, невпинно зростає, до цих пір чимала кількість читачів віддає перевагу традиційному варіанту книг, критично не оцінюючи його недоліків і не бажаючи усвідомити всі принади електронної книги.

(2) Основною перевагою електронної книги є те, що в неї одночасно можна вмістити всю свою бібліотеку й носити її із собою, дістаючи, так би мовити, з її полиць те, що хочеться, коли завгодно й де завгодно. Натомість, урахувавши те, що паперові книги важать чимало, носити їх із собою вельми проблемно, особливо коли йдеться про подорожі, відрядження.

(3) Паперові книги сьогодні – майже розкіш, яка обходиться недешево, тоді як електронний пристрій потрібно купити тільки один раз. Крім того, зекономити можна й на самих книгах: сьогодні скачати електронні версії книг у будь-якому форматі для будь-якого електронного пристрою для читання можна на багатьох спеціальних сайтах абсолютно безкоштовно.

(4) Важливо й те, що електронні версії в Інтернеті поширюються дуже швидко, тому паперові книги не завжди можуть із ними конкурувати в цьому. До того ж в Інтернеті вибір всіляких книжок набагато різноманітніший, ніж у будь-

якому книжковому супермаркеті: тут можна знайти не тільки художні твори й підручники, а й досить специфічні словники й спеціальну наукову літературу.

(5) Істотною перевагою електронних книг порівняно зі звичайними є й можливість зберігати позначки, закладки, цитати, копіюючи їх в окремий файл прямо з тексту. Для тих, хто читає книги вдумливо й любить перечитувати цікаві фрагменти, така можливість є унікальною.

(6) Сучасні електронні пристрої для читання книг оснащуються екраном, який виготовляється за технологією паперу третього покоління, що гарантує режим читання, який мінімально впливає на зір. Більше того, в електронному пристрої є можливість змінювати величину шрифту, налаштовувати параметри відповідно до індивідуальних потреб, чого не можна сказати про звичайну книгу.

(7) Так чи так, однак сучасні технології поступово, але вперто входять в життя кожної людини. Нині електронні пристрої для читання книг починають використовувати в багатьох сферах життя, зокрема й у навчальному процесі, що свідчить про повну їхню безпечність, зручність і простоту в експлуатації, а ще й фінансову вигідність для галузі освіти.

За матеріалами:

<http://knig.org.ua/paperovi-chy-elektronni-knyhy.html>

Текст Б

(8) У шанувальників паперової книги з'явилися нові аргументи: учені довели, що «справжні» книги кращі за віртуальні «читалки».

(9) Дослідження, проведене 2014 р. в Університеті Норвегії, показало, що люди, які читають електронні книги, значно гірше запам'ятовують історії та порядок подій у тексті. Автор дослідження А. Менгам дійшла висновку, що тактильний зворотний зв'язок із

книжкою дуже важливий: психологічно людині згадати історію, про яку вона читала на папері, набагато простіше. Річ у тім, що наш мозок чомусь запам'ятовує не сам фактаж, а скоріше його розташування на сторінці. Тому коли текст знаходиться на певній сторінці, у певному її місці, то запам'ятовується краще.

(10) Запам'ятовується текст на папері краще ще й тому, що справжня книга дає політ фантазії, інтуїції й відчуття контролю над ситуацією. Неможливість контролювати текст фізично (робити позначки на берегах, загинати сторінки та подібне) обмежує нас і нашу пам'ять. Сприяє запам'ятовуванню також те, що людина, читаючи текст на папері, більшою мірою співпереживає героям тексту, ніж коли вона читає електронну книгу.

(11) «Читалки», до речі, менше зло, ніж, наприклад, смартфони, планшети або комп'ютери, де в текстах є багато гіперпосилань, унаслідок чого нам стає важче зосередитися на безперервності сприйняття тексту. Якщо цю навичку не розвивати, ми ризикуємо втратити її взагалі. М. Вульф, невролог з Університету Тафтса, стурбована звичкою сучасних людей все читати на екрані, оскільки це призводить до проблем зі сприйняттям довгих текстів.

(12) Саме тому вчені радять читати повільно, вдумливо й ні на що не

відволікаючись. Якщо практикувати таке читання 30-45 хвилин на день, то мозок навчиться «конструктивному лінійному» сприйняттю інформації, що сприятиме підвищенню нашої здатності до тривалої концентрації.

(13) Читання «по-старомодному», в одних випадках сприяючи концентрації, в інших, навпаки, – допомагає заснути. Коли ви читаєте текст на екрані, вашому мозку складно відправити організму команду заснути. А якщо у вас виробиться звичка читати паперову книгу за годину перед сном, то налаштуватися на відпочинок мозку буде значно простіше.

(14) При цьому можна не боятися, що якась важка книга так ніколи й не буде дочитана, адже якщо ви читатимете її в паперовому форматі, то шансів, що ви її таки прочитаєте, набагато більше, ніж у випадку з «читалкою». Це зумовлено тим, що нам, людям, чомусь важливо відчувати вагу книги в руках і простіше стежити за прогресом у читанні, якщо ми відчуваємо його фізично. І з цим нічого не поробиш: усі ці процеси відбуваються на рівні підсвідомості.

За матеріалами: <http://publish-ukma.kiev.ua/ua/novini/44-paperova-chi-elektronna-kniga.html>.

7. Центральним питанням, на яке шукають відповідь автори обох текстів, є

- А Які переваги й недоліки мають книги різних форматів – електронного й паперового?
- Б Чому сучасній людині необхідно читати хоча б якісь електронні або паперові книги?
- В Чи зможе електронна книга витіснити колись паперову або ж, навпаки, паперова – електронну?
- Г З чим пов'язані загрози для людини при читанні електронних або паперових книг?
- Д Як треба діяти читачеві, працюючи з електронною або паперовою книгою?

8. Читач X, ознайомившись з обома текстами, зробив для себе такі висновки:

- 1) Електронні книги мають суттєві переваги з економічного погляду, а паперові – із психологічного.
- 2) Електронна книга приваблюватиме прихильників сучасних технологій, а паперова – шанувальників традиції.
- 3) Доволі «сумнівненьким» у тексті А є аргумент про безкоштовність електронних версій книг, а в тексті Б – про некорисність гіперпосилань.
- 4) Сильнішою є позиція автора тексту А, оскільки його стратегія наступальна й ґрунтується на цілком очевидних аргументах, тоді як позиція автора тексту Б швидше захисна, складна для сприйняття.
- 5) Електронні книги не шкідливі для здоров'я людини, зокрема для зору, оскільки можуть бути підлаштовані під індивідуальні потреби, а паперові – шкідливі.

На підставі аналізу текстів НЕ можна погодитися з висновком читача X –

- А № 1.
- Б № 2.
- В № 3.
- Г № 4.
- Д № 5.

9. Контраргументами до позиції автора *тексту А* щодо переваг використання електронних книг у навчальному процесі (*абзац 7*) можуть бути всі положення автора *тексту Б*, ОКРІМ

- А Люди, які читають електронні книги, значно гірше запам'ятовують історії та порядок подій у тексті.
- Б Справжня книга дає політ фантазії, інтуїції й відчуття контролю над ситуацією.
- В Неможливість робити позначки, виділяти цікаві думки тощо обмежує нас і нашу пам'ять.
- Г Людина, читаючи текст на папері, більшою мірою співпереживає героям тексту, ніж коли вона читає електронну книгу.
- Д Звичка сучасних людей все читати на екрані призводить до проблем зі сприйняттям довгих текстів.

10. Відповідно до інформації з *текстів А* та *Б*, є високий ступінь імовірності того, що автори цих текстів погодилися б з усіма наведеними нижче твердженнями, ОКРІМ

- А Незалежно від способу свого здійснення, читання є важливим, невід'ємним елементом людського життя.
- Б Читання як паперових, так і електронних книг має певні позитиви для підтримки психічного й фізичного здоров'я людини.
- В Дискусії прихильників різних видів книг – паперових та електронних – ще не можна вважати завершеними.
- Г Можливість робити певні позначки як у паперових, так і в електронних книгах значущий прийом при читанні.
- Д Тактильний контакт із носієм інформації суттєво впливає на якість сприйняття інформації, зокрема допомагає краще запам'ятовувати її.

11. Спираючись на інформацію з текстів *А* та *Б*, можна стверджувати, що сумнівною є відповідність, установлена в рядку

- А** простежити зв'язки тексту за гіперпосиланнями – *читання з комп'ютера*
- Б** запам'ятати на довший час певний уривок – *читання з паперового носія*
- В** знайти пояснення рідкісного терміна – *читання з електронної книги*
- Г** дочитати великий художній твір до кінця – *читання з паперового носія*
- Д** налаштуватися на відпочинок, розслабитися – *читання зі смартфона*

12. Можна стверджувати, що інформація *тексту Б* заслуговує на більшу довіру, ніж інформація *тексту А*, тому що автор *тексту Б*

- А** спирається на дані наукових досліджень.
- Б** апелює до досвіду пересічного читача.
- В** відверто показує негативне ставлення до «читалок».
- Г** не зосереджений на фінансовому боці проблеми.
- Д** подає свої думки цікаво, з турботою про людину.

Кінець секції 1

ПОВЕРТАТИСЯ ДО ЦЬОЇ СЕКЦІЇ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ЧАСУ РОБОТИ НАД НЕЮ НЕ МОЖНА!

Перейдіть до наступної секції за вказівкою інструктора

СЕКЦІЯ 2

АНАЛІТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Кількість завдань – 9

Час виконання – 25 хвилин

Завдання 13–21 стосуються ситуацій і наборів умов до них. Для виконання деяких завдань доцільно використовувати графіки, діаграми тощо. Усі завдання мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН правильний. Правильний, на Вашу думку, варіант відповіді позначте в бланку А згідно з інструкцією.

Вчасно заповнюйте бланк відповідей!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А. Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте опис ситуації та умов до неї. Виконайте завдання, що стосуються цієї ситуації.

Ситуація № 1.

До волонтерського проекту необхідно залучити ДВОХ юристів і ТРЬОХ психологів. Серед кандидатів, які подали заявки на участь у проекті, три юристи – Алла, Валентина та Роман, а також п'ять психологів – Ірина, Мар'яна, Олег, Петро та Світлана. Згідно з особливостями професійної підготовки, було визначено такі умови відбору кандидатів на участь у проекті:

- 1) Олег і Мар'яна НЕ можуть брати участь у проекті разом;
- 2) Валентина й Алла НЕ можуть брати участь у проекті разом;
- 3) у проекті може брати участь лише один із двох психологів – Мар'яна або Ірина;
- 4) Олег і Світлана можуть брати участь у проекті лише разом.

13. Яка з груп кандидатів відповідає визначеним умовам?

- А** Алла, Мар'яна, Олег, Петро, Роман і Світлана
- Б** Алла, Ірина, Олег, Петро та Роман
- В** Валентина, Мар'яна, Олег, Петро та Роман
- Г** Валентина, Олег, Петро, Роман і Світлана
- Д** Алла, Валентина, Мар'яна, Петро та Світлана

14. Хто з кандидатів обов'язково візьме участь у проекті?

- А** Алла
- Б** Валентина
- В** Роман
- Г** Ірина
- Д** Мар'яна

15. Якщо для участі в проєкті обрали Ірину, то хто обов'язково братиме участь у проєкті також?

- А Алла
- Б Валентина
- В Мар'яна
- Г Петро
- Д Олег

Ситуація № 2.

Під час розслідування злочину слідчий установив, що відбулося п'ять подій U, V, X, Y та Z, жодна з яких не відбувалася одночасно з іншою. Слідчий намагається встановити чітку послідовність цих подій.

Він знає, що:

- 1) подія U відбулася раніше, ніж подія X;
- 2) подія V відбулася раніше, ніж подія Y;
- 3) подія Z не могла бути п'ятою.

16. Яка з послідовностей подій НЕ відповідає наведеним умовам?

- А Z, U, V, X, Y
- Б Z, U, V, Y, X
- В U, V, Z, X, Y
- Г U, V, Y, Z, X
- Д V, Z, X, U, Y

17. Якщо відомо, що подія U відбулася відразу після події V, однак до події Z, то яка з подій відбулася першою?

- А Подія U
- Б Подія V
- В Подія X
- Г Подія Y
- Д Подія Z

18. Якщо відомо, що подія U відбулася другою, а подія X – п'ятою, то яке з поданих нижче тверджень буде обов'язково істинним?

- А Подія Z відбудеться після події U.
- Б Подія Z відбудеться першою.
- В Подія Y відбудеться або третьою, або четвертою.
- Г Подія Z відбудеться третьою.
- Д Якщо подія Y – четверта, то подія V – третя.

Ситуація №3

Детектив Галушка традиційно обідає в кафе «Затишок». Комплексний обід у цьому закладі складається з трьох страв.

На перше тут можна замовити зелений борщ або капустак, на друге – голубці, або гуляш зі свинини, або битки «по-київськи», на третє – узвар або кисіль молочний.

19. Скільки варіантів комплексного обіду пропонують у кафе «Затишок» загалом?

- А 9
- Б 10
- В 11
- Г 12
- Д 15

20. Скільки варіантів комплексного обіду можуть запропонувати в кафе «Затишок» із битками «по-київськи» на друге?

- А 3
- Б 4
- В 6
- Г 8
- Д 9

21. Детектив Галушка замовляє кисіль молочний лише тоді, коли на друге бере гуляш зі свинини. Скільки варіантів комплексного обіду можуть запропонувати йому в кафе «Затишок» за цієї умови?

- А 6
- Б 8
- В 9
- Г 10
- Д 12

Кінець секції 2

ПОВЕРТАТИСЯ ДО ЦЬОЇ СЕКЦІЇ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ЧАСУ РОБОТИ НАД НЕЮ НЕ МОЖНА!

Перейдіть до наступної секції за вказівкою інструктора

СЕКЦІЯ 3

ЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ

Кількість завдань – 9
Час виконання – 25 хвилин

Завдання 22–30 стосуються міркувань, викладених у мікротекстах. Для виконання завдань варто виходити з позиції здорового глузду, спираючись лише на інформацію, подану в мікротекстах. Усі завдання мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких **ОДИН** правильний – тобто той, який найбільш точно й повно відповідає на питання. Правильний, на Вашу думку, варіант відповіді позначте в *бланку А* згідно з інструкцією.

Вчасно заповнюйте бланк відповідей!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А*. Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте мікротексти й виконайте завдання 22–30.

22. Адвокат споживача: Без сумніву, уряд несе відповідальність за зростання ціни на пальне, тому що урядова політика суттєво підвищила попит споживачів на пальне, а внаслідок зростання попиту ціна на нього постійно зростала.

Яке з поданих нижче тверджень є припущенням, якого не вистачає для обґрунтування аргументації адвоката споживача?

- А** Уряд має нести відповідальність за непрямі наслідки, які спричинила його політика.
- Б** Уряд несе відповідальність за деякі непередбачувані наслідки своєї політики.
- В** Споживчий попит на пальне не може зростати, не спричиняючи зростання ціни на це пальне.
- Г** Обов'язком уряду є проведення такої політики, яка не приводить до надмірного зростання попиту на пальне.
- Д** Якщо уряд дотримується політики, яка не збільшує попиту споживачів на пальне, ціна на пальне залишається стабільною.

23. Менеджер із персоналу: Як на мене, то немає ґрунтовних аргументів щодо того, щоб стимулювання креативності вважати правильною метою під час проведення тренінгових курсів для персоналу. Більшість професій на нашому підприємстві креативності потребують дуже незначною мірою або не потребують її взагалі, а тому прояви креативності працівників будуть швидше руйнівними, ніж корисними для виробництва. Та навіть якби креативність була потрібною, немає якихось доказів того, що цієї властивості можна навчити.

Яке з поданих нижче тверджень найбільш точно виражає висновок із міркувань менеджера з персоналу?

- А** Творчість у професії, яка потребує її зовсім мало або не потребує зовсім, може бути руйнівною.
- Б** Програми тренінгу персоналу не можуть навчити креативності.

- В Багато професій потребують творчого підходу незначною мірою або зовсім не потребують її.
- Г Немає переконливих аргументів уважати, що програми тренінгу персоналу мають стимулювати креативність.
- Д Креативність потрібна, проте немає доказів, що їй можна навчити.

24. Усі професори юридичної академії викладають щонайменше один із трьох предметів, а саме: «Історію держави і права», «Цивільне право» й «Кримінальне право», причому кожен із цих предметів викладає принаймні один професор. Усі професори, які викладають «Історію держави і права», викладають також і «Цивільне право», водночас жоден із професорів академії, який викладає «Кримінальне право», не викладає «Історії держави і права».

Якщо всі наведені вище твердження істинні, то яке з поданих нижче тверджень обов'язково істинне?

- А Усі професори цієї академії, які викладають «Цивільне право», викладають також й «Історію держави і права».
- Б Деякі професори цієї академії, які викладають «Кримінальне право», не викладають «Цивільного права».
- В Деякі професори цієї академії, які викладають «Цивільне право», не викладають «Кримінального права».
- Г Усі професори цієї академії, які викладають «Історію держави і права», викладають також «Кримінальне право».
- Д Жоден із професорів цієї академії, які викладають «Кримінальне право», не викладає «Цивільного права».

25. Політик: Є теоретики, які дотримуються екстремальних поглядів, що суспільство може розквітати в умовах анархії, тобто відсутності уряду. Деякі з цих теоретиків наводять цікаві аргументи для обґрунтування своєї позиції. Один із них, наприклад, переконує, що анархія – це ніщо інше, як принцип вільного капіталізму, доведений до свого логічного завершення. Проте всі теоретики ігнорують фундаментальний принцип соціальної філософії, відповідно до якого прийнятна соціальна філософія має підтримувати мир і порядок. Будь-яка соціальна філософія, яка підтримує хаос, тобто анархію, не заслуговує на подальше обговорення.

Міркування політика найбільш вразливі для критики тому, що

- А ключовому терміну «анархія» не дається чіткого визначення, унаслідок чого він уживається в різних значеннях у процесі міркування.
- Б вільний капіталізм, на думку політика, має бути вилучений із подальшого обговорення як соціальна філософія.
- В правильність або хибність позиції не залежить від кількості її прихильників.
- Г бездоказово ґрунтуються на тому, що мирне суспільство має розквітати.
- Д необґрунтовано вилучати з подальшого обговорення чийсь погляд тільки через те, що вони можуть бути віднесені до екстремальних.

26.

Теорема – це твердження виду $(\forall x \in X) A(x) \Rightarrow B(x)$, істинність якого встановлюється за допомогою дедуктивних міркувань (доведення) і в якому структурні елементи називаються так:

- $(\forall x \in X)$ – роз'яснювальна частина (опис множини X та її елементів x , про які йдеться в теоремі);
- $A(x)$ – умова теореми (що дано);
- $B(x)$ – заключна частина теореми (що треба довести).

Формулювання теорем можуть бути різними, проте за змістом усі вони мають зазначену вище структуру.

Якщо в деякій теоремі умову замінити на її заперечення, заключну частину також замінити на її заперечення, а роз'яснювальну частину залишити без змін, то нова теорема називатиметься протилежною до цієї теореми.

Теорема 1.

Якщо ціле число ділиться без остачі на числа 15 і 10, то воно ділиться без остачі на число 30.

Яке з тверджень А–Д є формулюванням теореми, протилежної до Теореми 1?

- А Якщо ціле число не ділиться без остачі на число 10, то воно не ділиться без остачі на число 30.
- Б Якщо ціле число не ділиться без остачі на число 15, то воно не ділиться без остачі на число 30.
- В Якщо ціле число не ділиться без остачі ані на число 15, ані на число 10, то воно не ділиться без остачі на число 30.
- Г Якщо ціле число не ділиться без остачі на число 30, то воно не ділиться без остачі або на число 10, або на число 15.
- Д Якщо ціле число не ділиться без остачі або на число 15, або на число 10, то воно не ділиться без остачі на число 30.

27. Іван: Соціальні мережі забезпечують анонімність, яка руйнує бар'єри самообмеження. Це підвищує ступінь довірливості в міжособистісній комунікації, для досягнення якого за контактів віч-на-віч потрібні роки.

Михайло: Відвертість не варто плутати з довірливістю. Довірливість потребує реальних особистісних стосунків, а особистісні стосунки не можна сформувати без реальної міжособистісної комунікації.

Яке з наведених нижче тверджень відбиває те, у чому Михайло не згоден з Іваном?

- А Бар'єри самообмеження заважають підвищенню довірливості в спілкуванні.
- Б Соціальні мережі можуть підвищити рівень довірливості між друзями.
- В Довірливість між тими, хто спілкується одне з одним лише в соціальних мережах, можлива.
- Г Реальне міжособистісне спілкування завжди веде до довірливості.
- Д Використання соціальних мереж знімає бар'єри самообмеження.

28. Віктор: Авторитет великих мислителів допомагає орієнтуватися у світі. Їхні погляди як наріжні камені світогляду кожної людини не підлягають ані сумніву, ані верифікації. Про це свідчать слова Ісака Ньютона: «Якщо я бачив далі, ніж інші, то це тому, що стояв на плечах гігантів».

Галина: Ньютон говорить не про сліпе слідування авторитетам, а про опанування наукових досягнень попередників. Треба творчо, інколи критично переосмислювати погляди й набутки попередників, адже сліпе слідування згубне. Наприклад, твердження Аристотеля про те, що в мухи вісім ніг, довго стримувало розвиток ентомології в цьому питанні, хоча, здавалося б, що могло б бути простішим – спіймай муху, перерахуй кінцівки й переконайся, що їх не вісім, а шість.

Яке з наведених нижче тверджень відбиває те, у чому Галина не погоджується з Віктором?

- А** За словами Ісака Ньютона, він досяг видатних результатів тому, що спирався на наукові здобутки попередників.
- Б** У науці не варто звертати увагу на погляди авторитетів.
- В** Світогляд кожної людини тримається на думках авторитетів, які не підлягають ані сумнівам, ані верифікації.
- Г** Є люди, для яких погляди авторитетів не підлягають сумнівам і не потребують верифікації.
- Д** Не варто сумніватися в тому, що в мухи вісім ніг, оскільки так уважав Аристотель.

29. Соціолог: Головною метою більшості кримінальних організацій є отримання надприбутків. Революції, що відбуваються нині в біотехнологіях та інформаційно-комунікаційних технологіях, обіцяють давати надприбутки. Таким чином, кримінальні організації, безсумнівно, будуть намагатися максимально долучитися до цих галузей.

Яке із наведених нижче припущень робить висновок в аргументації соціолога логічно обґрунтованим?

- А** Якщо організація намагається стати максимально залученою до галузі, що обіцяє давати надприбутки, то головною метою цієї організації є отримання надприбутків.
- Б** Принаймні деякі кримінальні організації певною мірою обізнані або будуть обізнані, що революції, які відбуваються в біотехнологіях та інформаційно-комунікаційних технологіях, обіцяють давати надприбутки.
- В** Кримінальні організації вже тісно пов'язані з кожною галуззю, яка обіцяє давати надприбутки.
- Г** Будь-яка організація, чиєю головною метою є отримання надприбутків, буде намагатися максимально долучитися до будь-якої технологічної революції, яка обіцяє давати надприбутки.
- Д** Більшість кримінальних організацій бажають долучитися до законних видів діяльності, якщо вони достатньо прибуткові.

30. За Ілоном Маском: Вартість акцій «Тесла» невиправдано завищена й не відповідає реальному стану речей: «Тесла» виробила у 2016 р. тільки 35 000 електромобілів і мала збитки близько 100 млн., а «General Motors» тільки вантажівок виробила 75 000, отримала загальний прибуток 2 млрд. і ще й запустила лінію випуску електромобілів, які за своїми характеристикам конкурують із перспективною моделлю 2017 р. Tesla G3.

Маркетолог: Попри збитки й порівняно незначні обсяги виробництва електромобілів у 2017 р., «Тесла» демонструє дуже високу позитивну динаміку розвитку виробництва (обсяги зросли на 100 % у 2016 р.), яке буде збільшене в 10 разів упродовж трьох наступних років, виробничі ж показники «General Motors» упродовж останніх років високі, але майже незмінні. Отже, вартість акцій «Тесла» відбиває позитивні очікування ринку та є об'єктивно виправданою.

Яке з поданих нижче тверджень відбиває те, у чому погляди Ілона Маска й маркетолога збігаються?

- А** «General Motors» запустили лінії випуску електромобілів, які за своїми характеристикам не можуть конкурувати з перспективною моделлю Tesla G3.
- Б** Вартість акцій «Тесла» відбиває позитивні очікування ринку.
- В** Виробничі показники «General Motors» упродовж останніх років залишалися майже незмінними.
- Г** У 2016 році «Тесла» мала порівняно незначний рівень виробництва автомобілів і її діяльність була збитковою.
- Д** «Тесла» є прикладом інноваційної компанії, що й зумовлює підвищення попиту на її акції.

Кінець секції 3

ПОВЕРТАТИСЯ ДО ЗАВДАНЬ ПОПЕРЕДНІХ СЕКЦІЙ НЕ МОЖНА!

Відкладіть ручку

ОБОВ'ЯЗКОВО ЗДАЙТЕ БЛАНК ВІДПОВІДІ ІНСТРУКТОРОВІ